

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoP/13/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116203261
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8116203261.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci starostlivosti o mal. H. C., nar. XX.X.XXXX a mal. U. C., nar. X.X.XXXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Z. H., za účasti otca A. C., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XX, A. a matky G. F., rod. O., nar. X.XX.XXXX, bytom M. XXX, o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 17.3.2016 č. k. 2P/30/2016-37 takto

rozhodol:

Potvrdzuje uznesenie okrem výroku o vylúčení časti návrhu na samostatné konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa dočasne zveril mal. H. C., nar. XX.X.XXXX a mal. U. C., nar. X.X.XXXX do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. V časti určenia výživného na maloleté deti súd prvého stupňa vec vylúčil na samostatné konanie.

V dôvodoch rozhodnutia súd prvého stupňa poukázal na § 102 ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 75 a nasl. O.s.p.. Zdôraznil, že v každej veci týkajúcej sa maloletých detí dominuje záujem maloletého dieťaťa, keď dosiahnutie účinnej ochrany záujmov maloletých detí je zabezpečené aj inštitútom predbežného opatrenia podľa Občianskeho súdneho poriadku. Zdôraznil, že jedným z nevyhnutných predpokladov, za ktorých môže súd nariadiť predbežného opatrenie je v zmysle § 74 ods. 1 O.s.p., potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania, ktorá nemusí vyplývať len z naliehavosti situácie, ale v prípade konania starostlivosti súdu o maloleté deti aj z existencie záujmu maloletého dieťaťa na danej dočasnej úprave pomerov. Ak je teda nariadenie predbežného opatrenia v záujme maloletého dieťaťa, nemusí byť súčasne nevyhnutne splnená aj podmienka naliehavosti potreby dočasnej úpravy. Súd by mal pristúpiť k nariadeniu predbežného opatrenia nielen v prípadoch, ak riešenie situácie neznesie odklad, ale aj v prípade, ak je úprava predbežným opatrením v záujme maloletého dieťaťa. Po preskúmaní podaného návrhu súd prvého stupňa dospel k záveru, že je tu dôvod aj potreba dočasnej úpravy pomerov maloletých detí v ich záujme tak, ako to predpokladá § 75 ods. 2 O.s.p., a to v časti zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matky do rozhodnutia súdu o veci samej. Súd prvého stupňa zdôraznil, že v predchádzajúcom konaní Okresného súdu Prešov sp. zn. 29C/99/2009 bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené a maloleté deti boli zverené do starostlivosti matky. Rozsudkom Okresného súdu v Starej Ľubovni sp. zn. 4P/21/2015 bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej boli maloleté deti zverené do starostlivosti otca. Všeobecne možno konštatovať, že záujmom dieťaťa je, aby bolo v starostlivosti obidvoch rodičov, ak to nie je možné, potom práve toho z rodičov, ktorý mimo iného uznáva rolu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že i ten druhý rodič je dobrým rodičom. Súd prvého stupňa zistil, že došlo k zmene pomerov ohľadom vykonávania starostlivosti o maloleté deti, keď tieto zmenili svoj názor a nechcú byť naďalej zverené otcovi, ale chcú ostať v starostlivosti matky. Túto skutočnosť mal za preukázanú z doložených záznamov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Z. H. a Q. práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov. Matka maloletých detí s týmto zverením súhlasí, ako aj jej terajší manžel. O maloleté deti sa ich matka starala

od narodenia, má vytvorené vhodné bytové podmienky na ich starostlivosť aj ekonomické možnosti jej dávajú dostatočný predpoklad na vykonávanie riadnej starostlivosti o maloleté deti. Práve dočasným zverením detí do jej osobnej starostlivosti bude zabezpečený ich zdravý rozumový, citový, duševný rozvoj a náležitá starostlivosť o nich, ktorá bude primeraná ich veku. Keďže matka osvedčila naliehavosť potreby nariadenia predbežného opatrenia a zároveň potrebu zásahu súdu vo forme predbežného opatrenia, ktoré bude v záujme maloletých detí, v tejto časti návrhu vyhovel a pokiaľ ide o určenie výživného, v tomto smere vylúčil časť návrhu na samostatné konanie podľa § 112 ods. 2 O.s.p..

Proti tomuto uzneseniu, okrem výroku o vylúčení časti návrhu na samostatné konanie, podal včas odvolanie otec maloletých detí, ktorý navrhol uznesenie súdu prvého stupňa zmeniť tak, aby návrh matky na zverenie maloletých detí do jej starostlivosti bolo zmenené, a aby deti ostali v jeho starostlivosti. V podanom odvolaní otec zdôrazňuje, že v predchádzajúcom konaní Okresného súdu v Z. H. sp. zn. 4P/21/2015 bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej deti boli zverené do jeho osobnej starostlivosti. Má za to, že v takom prípade matka nemohla podať návrh pod veľkým psychickým tlakom, ako to uvádza v tomto konaní, nakoľko išlo o rodičovskú dohodu. Naopak, bola to práve matka maloletých detí, ktorá spolu so svojim druhom neustále obťažovali a vyhrážali sa telefonátmi a vulgárne nadávali otcovi a jeho rodine. Matka vo svojom predchádzajúcom návrhu uvádzala, že jej deti prekážajú v novom živote s terajším partnerom a novým dieťaťom. Matka sa neustále vyhrážala mal. H., že ho dá do polepšovne, k tomu sa otec vyjadril aj pred pracovníčkou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, že s takým niečím nebude on nikdy súhlasiť. Nie je pravdivé tvrdenie matky ako sa vzorne starala o svoje maloleté deti. Poukazuje na to, že mal. U. mal kožné problémy a jeho zdravotný stav sa on snažil riešiť na základe lekárskeho vyšetrenia. Pokiaľ ide o tvrdenia, že deti nemajú žiadne súkromie a zlé podmienky, to sa nezakladá na pravde. K tomu vyžiadal, aby vystúpila aj pracovníčka kolízneho opatrovníka v A., ktorá bola na kontrole v rodine a nevhodné podmienky nezistila. Kontroly sa uskutočnili 23.4.2015 a 7.1.2016 a tieto správy sa nachádzajú u kolízneho opatrovníka v A. aj v Z. H.. Súd prvého stupňa by si mal tieto úradné správy vyžiadať. Čo sa týka zhoršenia zraku mal. U. uvádza, že syna objednal na očné vyšetrenie, avšak z dôvodu množstva pacientov je táto objednávka stanovená až na apríl 2016. Pokiaľ ide o tvrdenia o údajnom pozeraní pornografických filmov počas spoločných výletov s deťmi, tieto tvrdenia otec popiera a tvrdí, že boli ubytovaní vždy v slušných rodinách, kde takéto programy k dispozícii ubytovacie priestory nemajú. Zdôrazňuje, že po zverení detí do jeho osobnej starostlivosti deti viedol k slušnému správaniu tak, aby zodpovedne pristupovali k učeniu v škole, o čom svedčí aj zlepšený prospech v škole v dobe, keď boli v jeho starostlivosti. Má za to, že podaný návrh o veci samej, aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia spočíva na klamlivých údajoch, ktoré si matka maloletých detí vymýšľa. Taktiež uvádza, že maloleté deti majú nahlásený trvalý pobyt v A.. Namietajú preto príslušnosť Okresného súdu v Z. H.. Má za to, že vo veci mal rozhodovať Okresný súd Prešov.

Matka navrhla uznesenie ako vecne správne potvrdiť. Zdôrazňuje, že o deti sa vždy riadne starala, a to aj v súčasnej dobe. Je pravdou, že v minulosti tu boli isté výchovné problémy s maloletými synmi, avšak od obdobia, kedy sú deti s ňou, teda od začiatku februára 2016, nemá s nimi žiadne problémy. Deti navštevujú riadne základnú školu v Z. H., k otcovi sa vrátiť nechcú z dôvodov, ktoré v návrhu uvádzala. Súd prvého stupňa rozhodol správne tak, aby deti vyrastali vo vhodnom prostredí a v prostredí, v ktorom v skutočnosti chcú byť, pričom maloleté deti niekoľkokrát prejavili skutočnú vôľu, že chcú pri matke zostať bývať. Uvádza, že maloleté deti prihlásila k trvalému pobytu na adresu M. XXX a maloleté deti majú v Z. H. už aj všeobecného a očného lekára. Má za to, že otec mal na maloleté deti negatívny vplyv v čase, keď boli uňho. Neustále podkopával jej autoritu, k deťom sa začal nedôstojne správať, o čom sa zmienila už v podanom návrhu.

Kolízny opatrovník navrhol uznesenie ako vecne správne potvrdiť.

Odvolací súd preskúmal uznesenie, ktorým bolo návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyhovené v zmysle zásad vyjadrených v § 212 ods. 1, 2 O.s.p., spolu skonanim, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie dôvodné nie je.

Výrok uznesenia o vylúčení časti návrhu na nariadenie predbežného opatrenia na samostatné konanie nebol dotknutý odvolaním účastníkov, a preto nepodliehal preskúmvaniu odvolacím súdom (§ 206 ods. 2, 3 O.s.p.).

Podľa § 102 ods. 1 O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz. V záujme maloletého dieťaťa môže súd po začatí konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých na návrh nariadiť predbežným opatrením účastníkovi, aby do času rozhodnutia vo veci úpravy pomerov maloletého dieťaťa zabezpečoval osobnú starostlivosť o dieťa, ktoré je v čase podania návrhu umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Ak súd rozhoduje o predbežnom opatrení podľa druhej vety, o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia rozhodne najneskôr do 30 dní od podania návrhu; ustanovenia § 75 až 77 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1963/99/20160101>> sa použijú primerane.

Podľa § 76 ods. 1 písm. b/ O.s.p., predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Pod dočasnou úpravou pomerov sa rozumie stav vzťahov účastníkov, ktorý neznesie odklad. V rámci konania o nariadenie predbežného opatrenia je rozsah „dokazovania“ (osvedčovanie) podstatne zúžený. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu so zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia pravdepodobné (uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo 104/2010, 2Cdo 105/2010). Pri nariaďovaní samotného predbežného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie predbežného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. Z toho dôvodu nie je síce potrebné zisťovať všetky tie skutočnosti, ktoré má súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej, ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na predbežnú úpravu vzťahov účastníkov. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia, resp. záujmom maloletého dieťaťa na dočasnej úprave pomerov.

Ako je zrejmé z obsahu spisu, mal. H. C. a mal. U. C. pochádzajú z manželstva rodičov, ktoré bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Prešov zo 16.2.2011 č. k. 29C/99/2009-131. Na čas po rozvedení boli obe maloleté deti zverené do starostlivosti matky a otcovi sa uložila povinnosť prispievať na výživu sumou po 80,- eur mesačne pre mal. H. a 70,- eur mesačne pre mal. U.. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 8.4.2011.

V konaní vedenom na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 4P/21/2015, matka navrhla novú úpravu práv a povinností k maloletým deťom v tom zmysle, aby obe maloleté deti boli zverené do výchovy otca, keď poukazovala na neúnosné správanie sa maloletých detí k jej osobe, nekorektné vzťahy s otcom a skutočnosť, že maloleté deti prejavili vôľu žiť v domácnosti otca. Rozsudkom zo dňa 9.6.2015 č. k. 4P/21/2015-64 konajúci súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej sa zmenilo predchádzajúce rozhodnutie Okresného súdu v Prešove vydané v konaní sp. zn. 29C/99/2009 tak, že maloleté deti sa zverujú do starostlivosti otca a matka je povinná prispievať na ich výživu sumou po 40,- eur mesačne. V tomto rozhodnutí bol zároveň upravený styk matky s maloletými deťmi.

Je zrejmé, že v priebehu mesiaca február 2016 mal. H. C. a mal. U. C. pri pohovore na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v A. a v Z. H. vyjadrili svoju vôľu byť opäťovne v starostlivosti matky, v domácnosti ktorej sa aj v súčasnosti zdržiavajú a nechcú sa vrátiť k otcovi.

Odvolačný súd prostredníctvom kolízneho opatrovníka zisťoval aktuálnu rodinnú a výchovnú situáciu u oboch maloletých detí C.. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Z. H. z 23.5.2016, ako už bolo vyššie spomínané, sa obe maloleté deti dostavili za účelom podania informácie o tom, že k otcovi „nikdy nechceli ísť bývať“, svojim správaním tak donútili matku (lebo vystrájali) k zmene, otec si ich kupoval výletmi“. Podľa ich vyjadrení otec im „zakázal kontaktovať sa telefonicky s matkou, nechcú ísť k otcovi, radšej chcú bývať u matky, tvrdia, že sa otca boja a u matky sa cítia bezpečne.“ V dôsledku tejto situácie matka oznámila kolíznemu opatrovníkovi, že podáva návrh na nariadenie predbežného opatrenia o dočasnom zverení maloletých detí do jej starostlivosti na základe zistení od synov o situácii v rodine otca a hlavne na základe prosieb synov, ktorí nechcú ísť k otcovi. Taktiež kontaktovala kolízneho opatrovníka aj v súvislosti s riešením situácie, kedy maloleté deti odmietajú kontakt s otcom. V zmysle

uvedeného bolo matke odporúčané navštíviť klinického psychológa v Z. H., matka spolu so synmi absolvovala toto stretnutie, keď klinická psychologička kontaktovala kolízneho opatrovníka a navrhovala akceptovať názor detí, že „nechcú ísť k otcovi“. Kolízny opatrovník zdôraznil, že v rodine maloletých detí v čase rozhodovania o zmene úpravy práv a povinností rodičov boli v roku 2015 vykonávané opatrenia na zabezpečenie vykonávania odborných metód práce na prispôsobenie sa novej situácii v prirodzenom prostredí, ktoré realizoval akreditovaný subjekt T., o. z., A.. V záverečnej správe z novembra 2015 sa poukazuje na to, že mal. H. vyjadril túžbu vrátiť sa do rodinného prostredia k matke, ale akceptoval daný stav, nakoľko má rád tak svoju matku, ako aj otca. Jeho ambíciou bolo rozprávať sa o možnosti návratu k matke so samotným otcom. Ako závažný problém v rodine sa javil aj fakt, že komunikácia medzi rodičmi je plná osobných invektív a urážok, a to aj v prítomnosti maloletých detí. Vzhľadom na pretrvávajúcu neefektívnu komunikáciu, ktorá nie je v záujme maloletých detí bola ponúknutá obom rodičom možnosť zúčastniť sa rodinnej mediácie na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, z dôvodu nepotvrdenia účasti otca táto nebola zrealizovaná.

Odvolací súd v zhode so súdom prvého stupňa konštatuje, že je predovšetkým v záujme maloletých detí rozhodnúť o dočasnej úprave ich pomerov vo vzťahu k rodičom. Ako bolo vyššie uvádzané, maloleté deti opakovane vyjadrili svoj názor v tom zmysle, že chcú ďalej žiť so svojou matkou v jej domácnosti, s čím súhlasí aj jej terajší manžel. Maloleté deti sa odmietajú vrátiť k otcovi a od februára 2016 sa nachádzajú v domácnosti svojej matky, ktorá má vytvorené vhodné bytové podmienky, a keďže v predchádzajúcom období sa od útleho veku o deti starala, je u nej daný predpoklad na vykonávanie riadnej starostlivosti pokiaľ ide o ďalší vývoj maloletých detí. Súd prvého stupňa v nadväznosti na vyjadrený názor maloletých detí správne zdôraznil, že nariadenie predbežného opatrenia bude predovšetkým v ich záujme a takýto postup je podporený aj vyjadreniami samotného kolízneho opatrovníka. Obsah spisu potvrdzuje, že obe maloleté deti už v súčasnosti navštevujú R. školu v Z. H., R. XX a matka prihlásila maloleté deti aj k príslušnému všeobecnému lekárovi tak, aby bola zabezpečená ich zdravotná starostlivosť. Je potrebné zdôrazniť, že až v konaní o veci samej bude súd s konečnou platnosťou zisťovať, ktorý z rodičov má vytvorené tie najlepšie podmienky a aj osobnostné predpoklady pre ďalší psychický a fyzický vývoj maloletých detí. Na tom základe o veci aj rozhodne a v uvedenom konaní o veci samej sa zároveň posúdi argumentácia otca, ktorý navrhuje deti ponechať naďalej v jeho osobnej starostlivosti. Zatiaľ však bolo dostatočným spôsobom osvedčené, predovšetkým v závislosti od vyjadrení maloletých detí a stanoviska kolízneho opatrovníka, že je dôvodné dočasne nanovo upraviť vzájomné práva a povinností rodičov a oboch maloletých detí, čo opodstatňuje rozhodnutie prvostupňového súdu o dočasnom zverení mal. H. a mal. U. C. do osobnej starostlivosti matky.

K odvolacej námietke otca ohľadom miestnej nepríslušnosti Okresného súdu v Starej Ľubovni je potrebné uviesť, že samotný návrh na začatie konania matka podala na Okresnom súde v Prešove dňa 18.2.2016, ktorý vec postúpil Okresnému súdu v Starej Ľubovni. Je zrejmé, že ohľadom úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom C. naposledy konal a rozhodoval Okresný súd v Starej Ľubovni (sp. zn. 4P/21/2015) a doposiaľ k preneseniu príslušnosti na iný súd nedošlo (§ 177 ods. 2 O.s.p.).

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 2:1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.